

PROGRAM ROZVOJE OBCE BORKOVANY NA OBDOBÍ 2018–2023

24. 10. 2017

Kontakt:

Obecní úřad Borkovany
Borkovany 279, 691 75
Tel.: 519 419 418
E-mail: starosta@borkovany.cz
Web: <http://www.borkovany.cz/>

Zpracoval:

GaREP, spol. s r.o., společnost pro regionální ekonomické poradenství
nám. 28. října 3, 602 00 Brno
E-mail: garep@garep.cz
Web: www.garep.cz

Zpracovatelský tým:

RNDr. Kateřina Synková
Ing. Jan Binek, Ph.D.
Ing. Zdeněk Šilhan
RNDr. Hana Svobodová, Ph.D.
RNDr. Ondřej Šerý, Ph.D.
Mariya Sydoruk

Dokument byl zpracován v rámci projektu Programy rozvoje obce pro obce Mikroregionu Hustopečsko (reg. číslo CZ.03.4.74/0.0/16_033/0003002).

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

OBSAH

ÚVOD.....	4
A. ANALYTICKÁ ČÁST.....	5
A.1 Charakteristika obce	5
1. Území	5
2. Obyvatelstvo	6
Demografická situace.....	6
3. Hospodářství	8
Ekonomická situace.....	8
Trh práce.....	8
4. Infrastruktura.....	8
Technická infrastruktura.....	8
Dopravní infrastruktura	9
Dopravní obslužnost.....	9
5. Vybavenost.....	10
Bydlení.....	10
Veřejné služby.....	10
Život v obci, kultura a sport.....	11
Památky.....	11
6. Životní prostředí.....	12
Stav životního prostředí	12
7. Správa obce.....	13
Obecní úřad a kompetence obce	13
Hospodaření a majetek obce	13
A.2 Východiska pro návrhovou část	16
<i>Klíčové podněty ze šetření názorů obyvatel.....</i>	16
<i>SWOT analýza.....</i>	18
B. NÁVRHOVÁ ČÁST	19
B.1 Dlouhodobá vize.....	19
B.2 Opatření a aktivity.....	19
B.3 Podpora realizace programu	24

ÚVOD

Program rozvoje obce Borkovany je základním plánovacím dokumentem obce zakotveným v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Jde o hlavní nástroj řízení rozvoje obce. Formuluje představy o budoucnosti obce a navrhuje způsoby, jak těchto představ dosáhnout. Slouží zejména jako manuály pro řízení rozvojových činností obce (při rozhodování zastupitelstva, při přípravě projektů, při tvorbě rozpočtů). Slouží i jako informační materiál pro občany a subjekty působící v obci. Program rozvoje zvyšuje připravenost obce k podání žádostí o dotační podporu a zvyšuje šance získat vnější finanční prostředky.

Program rozvoje obce (PRO) je zpracován na roky 2018–2023, tj. na 6 let. Dlouhodobý pohled na rozvoj obce je formulován ve strategické vizi pro období cca 20 let (přibližně do roku 2035, což odpovídá realizaci 3 návazných PRO).

Program rozvoje obce je tvořen analytickou částí (charakteristika obce, SWOT analýza, vyhodnocení dotazníkových šetření) a návrhovou částí (vize, opatření a aktivity, podpora realizace).

Zpracování PRO proběhlo jako součást projektu Programy rozvoje obce pro obce Mikroregionu Hustopečsko realizovaného mikroregionem Hustopečsko.

Kulatý stůl (setkání zastupitelů, občanů a dalších zájemců o rozvoj obce) proběhl 8. 6. 2017. Na tomto setkání byla diskutována rozvojová situace obce a shromážděny podněty k dalšímu rozvoji.

V polovině června proběhlo dotazníkové šetření mezi obyvateli. Šetření se zúčastnilo 14 osob. Šetření přineslo další zajímavé podněty a ověřilo situaci v obci.

V měsících červenci a srpnu byl sestaven koncept PRO. V průběhu září a října 2017 proběhlo dopracování dokumentu.

Program rozvoje obce byl schválen zastupitelstvem obce Borkovany dne .....

Program rozvoje je zpracováván dle „Metodiky tvorby programu rozvoje obce“ doporučené Ministerstvem pro místní rozvoj.

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 CHARAKTERISTIKA OBCE

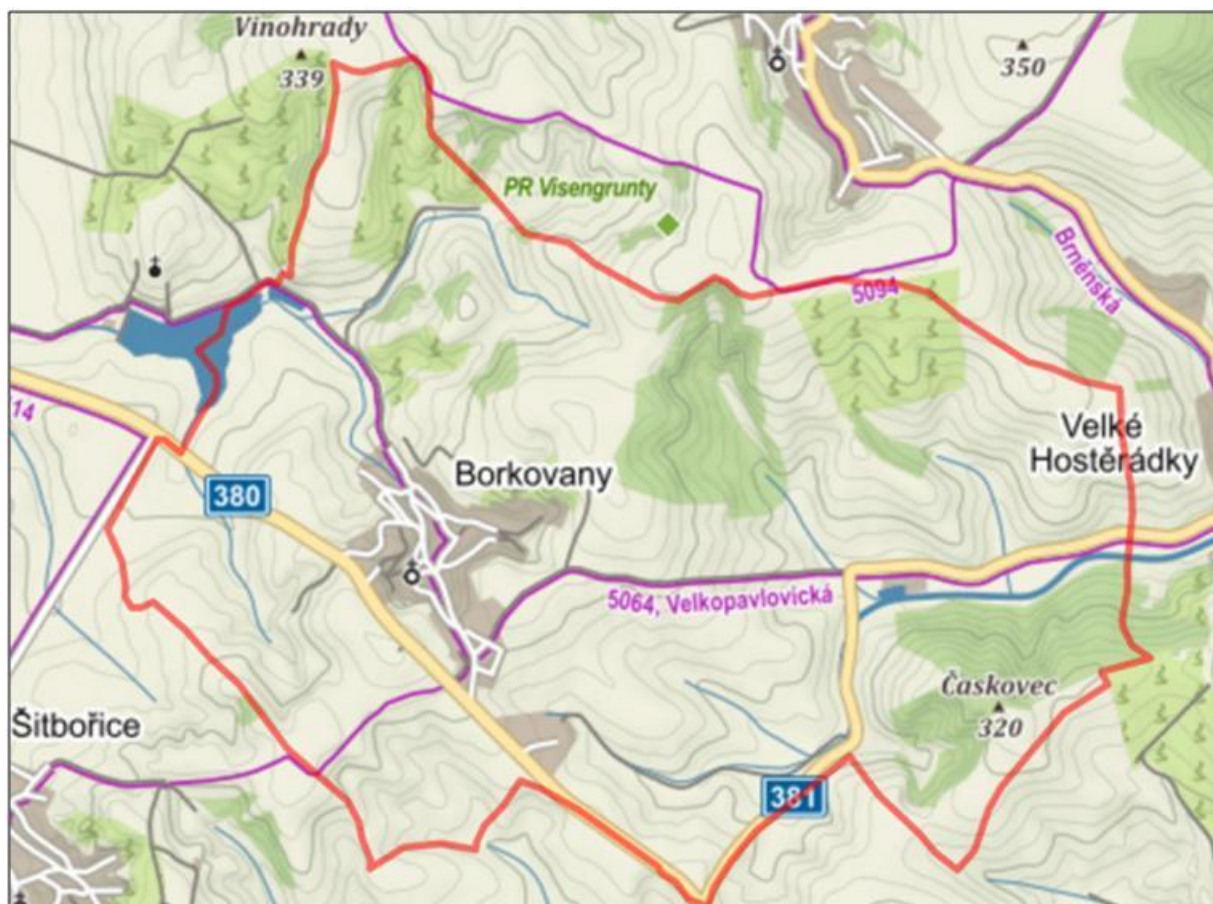
Charakteristika obce soustřeďuje základní fakta o obci a obsahuje komplexní zhodnocení situace v obci, charakteristiku stavu a vývoje jednotlivých oblastí života obce. Klade důraz na zachycení hlavních předností a rozvojových problémů obce a jejich příčin.

1. ÚZEMÍ

Obec se rozkládá v Jihomoravském kraji v severní části okresu Břeclav a na hranici sousedí s Těšany z okresu Brno-venkov. Borkovany leží v hlubokém amfiteatrálním uzávěru zaříznutého údolí, které je otevřené k severozápadu.

Borkovany spadají do správního obvodu obce s rozšířenou působností Hustopeče. Obec má pouze jednu část a je tvořena jedním katastrem (hranice katastru je na níže uvedeném obrázku vyznačena červenou čarou).

Celková rozloha obce činí 1394 hektarů. Hustota zalidnění činí 59 obyvatel/km². Obec patří svou rozlohou mezi větší obce. Průměrné území obce v České republice zaujímá 1261 ha, v Jihomoravském kraji potom 1070 ha.

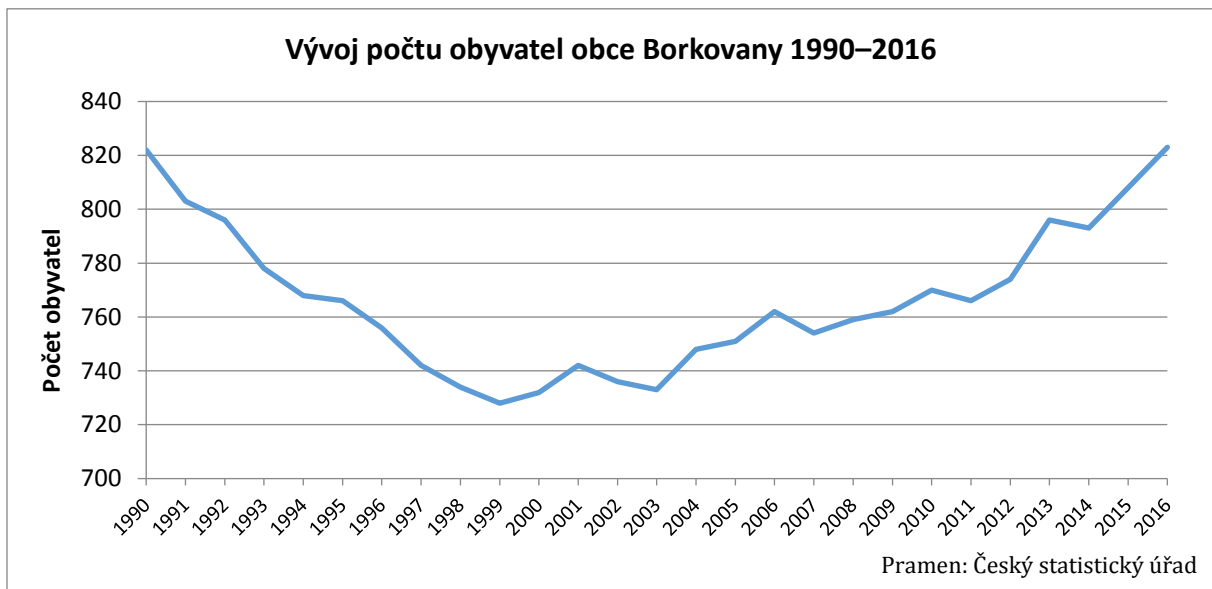
Archeologické nálezy dokládají pobyt člověka v těchto místech již od mladšího paleolitu. Zvláště silně byl katastr osídlen v mladší době kamenné a v době bronzové. První písemná zmínka o Borkovanech se vztahuje k založení kláštera zábrdovického v roce 1210, kdy byla ves v listině – pozdějším falzu – psaná jako Borcouani nebo Borkowan, spolu s dalšími obcemi v okolí Klobouk

darována Lvem z Klobouk tomuto klášteru. V listině nesporně pravé je ves uváděna až v roce 1237. Ve středověku patřily Borkovany ke klobouckému statku a od roku 1850 spadaly pod soudní okres Klobouky a politický okres Hustopeče. Po obnovení okresu Hustopeče v roce 1945 byly opět začleněny sem a od roku 1960 jsou součástí okresu Břeclav. Nejvíce utrpěla obec za třicetileté války. Z 57 gruntů zůstalo osazeno pouhých 22, tj. 38,6 % předválečného stavu. Nejvíce byly postiženy vinice, jichž na katastru obce zpustly více než tři čtvrtiny. Přitom borkovanské vinařství bylo velmi významné (vinice zabíraly téměř 42 % obdělávané půdy) a vinohrady zde vlastnili i četní brněnští měšťané.

2. OBYVATELSTVO

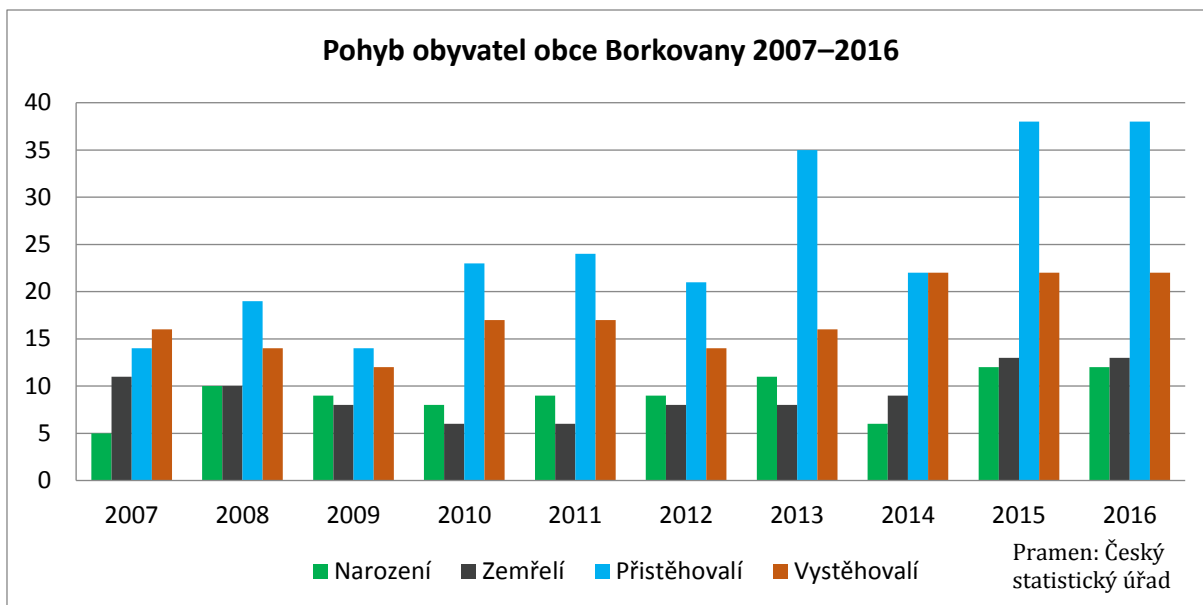
DEMOGRAFICKÁ SITUACE

Celkový počet obyvatel obce k 31. 12. 2016 činil 823 (z toho 412 mužů a 411 žen). Od roku 1990 až do roku 1999 počet obyvatel klesal až minimální hodnotu 728 obyvatel. Od roku 2000 však počet obyvatel začal pozvolna v některých letech narůstat.

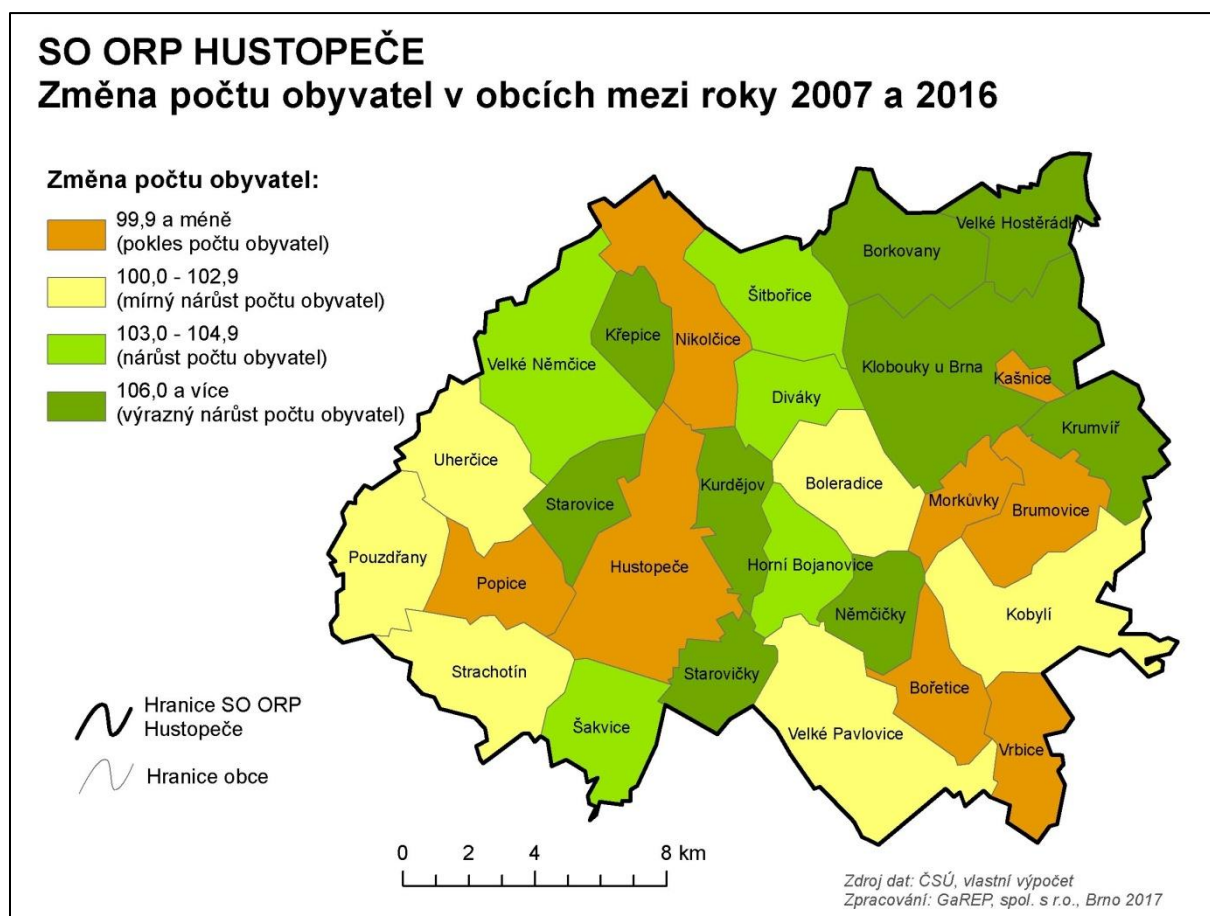
Snižování počtu obyvatel v 90. letech bylo způsobeno zejména tím, že po většinu let zemřelo více obyvatel, než se narodilo, v některých letech byl tento trend doprovázen i záporným migračním přírůstkem. Po roce 2000 byl přirozený přírůstek ve většině let kladný, obdobně jako migrační přírůstek.

Ke konci roku 2016 bylo 16,2 % obyvatel obce ve věku do 15 let (133 osob), 66,7 % ve věku 15–64 let (549 osob) a 17,1 % obyvatel obce bylo starších 65 let (141 osob). Průměrný věk dosahuje ke konci roku 2016 hodnoty 40,4 let. Při srovnání počtu seniorů a počtu dětí do 15 let (tzv. index stáří v hodnotě 106,0) senioři mírně převažují, což je pro budoucí rozvoj obce poměrně negativní ukazatel.

Za posledních 10 let došlo v Borkovanech ke zvýšení počtu obyvatel o 9,2 %. Borkovany tak patří v rámci SO ORP k obcím, kde počet obyvatel dlouhodobě výrazně roste.

---

3. HOSPODÁŘSTVÍ

EKONOMICKÁ SITUACE

Ke konci roku 2016 bylo v obci registrováno 94 aktivních ekonomických subjektů, z nichž 9,6 % podnikalo v zemědělství, 45,7 % v průmyslové výrobě, stavebnictví, či dopravě a zbylých 44,7 % ve službách. 82 subjektů jsou fyzické osoby (76 živnostníků, 2 zemědělské podnikatelé a 4 osoby se svobodným povoláním), obchodních společností je 9.

Největším zaměstnavatelem jsou Jatka Borkovany. Více než 10 zaměstnanců má i místní škola. Mezi další menší zaměstnavatele patří např. LRJ s.r.o., ALP Systems s.r.o., Bau Metal Brno s.r.o., Českomoravská telekomunikační s.r.o., ELCER s.r.o., Hatecký mlýn s.r.o., MPO spol. s r.o. či Obchod Poláková.

Hospodaření se zemědělskou půdou je roztrženo mezi radu zemědělských podniků: ZEČI Boleradice, Hatecký mlýn, Agromonet Moutnice, ZEMAS Šitbořice, VH Agroton Velké Hostěradky, Veritas Bošovice (ekologické vinařství).

V obci je již málo prostor pro podnikání. Jde o bývalý areál dřevovýroby (část vlastní stát), bývalé zemědělské družstvo (brownfield, ale už je dost obsazený mnoha firmami).

Z komerčních služeb je v obci obchod se smíšeným zbožím, masna a tři hospody. V obci funguje i pošta.

TRH PRÁCE

Podíl nezaměstnaných osob činil v Borkovanech v květnu 2017 4,2 %, bylo zde 23 dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let. Hodnota nezaměstnanosti v obci je tak srovnatelná s hodnotou za celou ČR (4,1 %), lepší než v průměru v Jihomoravském kraji (4,8 %), ale vyšší v porovnání s hodnotou na úrovni SO ORP Hustopeče (3,7 %). V porovnání s květnem 2016 úroveň nezaměstnanosti v obci poklesla, ještě v březnu však podíl nezaměstnaných dosahoval 5,8 %. Podíl osob nezaměstnaných déle než rok na počtu všech uchazečů o zaměstnání činil v roce 2016 v průměru 38,3 %.

Počet volných pracovních míst evidovaných Úřadem práce ČR se v Borkovanech od srpna 2016 do března 2017 pohyboval kolem 7, od dubna už jsou evidována pouze 3 volná pracovní místa. K 1. 12. 2015 bylo v obci obsazeno 64 pracovních míst.

---

4. INFRASTRUKTURA

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Prakticky celá obec je napojena na veřejný vodovod. I tak část domácností využívá k zásobování pitnou vodou vlastní studny. Cca polovina vodovodů je nová, polovina vodovodů je ve velmi špatném stavu. Téměř celý vodovod je v majetku obce.

V obci je vybudována pouze dešťová kanalizace. Ta je však v havarijním stavu. Odpadní voda v obci není čištěna. Vybudování splaškové kanalizace je v členitém terénu obce technicky i finančně dosti náročné. Řešením by mohly být domovní čistírny odpadních vod.

Obec není plynofikována. V obci je zrekonstruovaná elektrická síť, tudíž všichni zájemci mají možnost vytápět domy elektřinou. Významná část domácností nicméně topí tuhými palivy. Vzhledem k umístění obce v údolí jsou zde vhodné podmínky pro tvorbu lokálních teplotních inverzí. V topném období mohou tyto inverze značně zhoršovat rozptylování a odnos kouřových zplodin.

V roce 2017 obec provedla modernizaci obecního rozhlasu. Bude ponechán klasický drátový rozvod.

Internetové připojení v obci zajišťuje bezdrátovým vedením Českomoravská telekomunikační. Začíná se budovat optický kabel.

Komunální odpady jsou sváženy svozovou firmou dvakrát měsíčně. Občané přímo v domácnostech separují PET lahve a obaly TETRAPACK. V obci jsou umístěny kontejnery na bílé a barevné sklo, papír a objemný odpad v blízkosti hřbitova. V obci je k dispozici také sběrný dvůr pro kompletní sortiment odpadů. Pro likvidaci biologicky rozložitelného komunálního odpadu má obec vybudovanou komunitní kompostárnu. Po obci je rozmístěno 5 kontejnerů. V případě potřeby zaměstnanci obce provedou speciální svoz od jednotlivých občanů.

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Pro silniční dopravu je klíčová silnice č. II/380 Brno – Hodonín, procházející po jižním okraji území obce. Intenzita dopravy na silnici II/380 zůstala mezi roky 2010 a 2016 obdobná, mezi 3000–5000 vozidly za 24 hodin. Mírně se však zvýšila intenzita dopravy na komunikacích vedoucích k Borkovanům – II/381 a III/0511, a to z 501 až 1000 vozidel za 24 hodin na 1001 až 3000 vozidel za 254 hodin u obou komunikací. Zastavěnou částí obce prochází silnice III. třídy III/513.

V majetku obce se nachází dalších cca 9 km místních komunikací. Mnohé z nich jsou z důvodu nedostatku prostředků na opravy ve velmi špatném stavu. Opravu vyžadují cca 4 km místních komunikací. Za současných podmínek financování místní samosprávy není v silách obce tento stav zásadně změnit a provést kompletní rekonstrukce ucelených úseků vozovek.

Chodníky jsou vybudovány pouze v některých částech obce. Vzhledem k charakteru zástavby totiž často není v obci možné vybudovat plnohodnotný liniový chodník pro pěší. V obci je několik „uliček“ pro pěší, které jsou občany velmi hojně využívány, neboť značně zkracují průchody mezi jednotlivými částmi obce. Většina těchto koridorů má nezpevněný, travnatý nebo šotolinový povrch což v předjaří prakticky znemožňuje jejich užívání.

Dopravní obslužnost v obci je zajišťována IDS JMK. Doprava směrem na Brno a Klobouky je v podstatě dobře pokrývána. Horší situace je s dostupností Hustopečí, případně Břeclavi v této oblasti by bylo nutné dosáhnout zlepšení a zjednodušení systému.

V obci se spojují 2 cyklistické trasy. Od severozápadu přichází podél Moutnického potoka trasa 5064, označená také jako Brněnská nebo LVA – Slavkovské bojiště, která vede dál směrem na velké Hostěrádky. Od jihozápadu vede do centra obce trasa 5054 označená jako Velkopavlovická. V případě, že vede trasa po komunikacích nižších tříd, pak je povrch zpevněný, část povrchu tras vedoucích po polních cestách je nezpevněný.

DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

Obec Borkovany leží v zóně 630 Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. Obec je obsluhována autobusovými linkami 109 (Brno – Hodonín; v Kloboukách u Brna navazuje linka 541 do Hustopečí) a 612 (Sokolnice, žel. st. – Boleradice).

V zastavěném území obce jsou tři autobusové zastávky, na katastru obce je ještě zastávka Klobouky u Brna, Martinice, rozc.. S výjimkou jedné jsou zastávky opraveny. Zavedením integrovaného dopravního systému se dopravní obslužnost zlepšila. Obec na zajištění dopravní obslužnosti přispívá částkou 50 Kč na osobu.

Počty spojů projíždějících obcí (k 16. 6. 2017)

Směr	Linka	V pracovní dny		V sobotu a v neděli	
		Počet spojů	Interval	Počet spojů	Interval
Do Brna	109	28	Až na výjimky po hodině. Ve špičce po půl hodině.	10	Až na výjimky po dvou hodinách.
Z Brna		25		12	
Do Hustopečí	Kombinace linek 109 a 541	15*	Až na výjimky po 2 hodinách. Ve špičce po hodině.	2	Po 4 hodinách.
Z Hustopečí		14		3	

Pramen: www.jizdnirady.cz

* V jednom případě jde o kombinaci linky 612 a linky 522 s přestupem v Šitbořicích.

5. VYBAVENOST

BYDLENÍ

Dle posledního sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 bylo v obci celkem 322 domů, z toho 82 neobydlených (25,5 %, nadprůměrný podíl v porovnání s Jihomoravským krajem i ČR) většinou využívaných k rekreaci. Z obydlí jsou 4 domy bytové s 20 byty, podíl obyvatel obce bydlících v bytech dosahoval 7,5 %. Velká část neobydlených domů je využívána k rekreaci.

Obytná zástavba má různorodý charakter. Ve středu obce a kolem silnic se zachovala původní zástavba charakteru zemědělských usedlostí, a to řadová zástavba, která se přizpůsobila členitému terénu, ale i volně situované statky ve svazích nad obcí. Hospodářská příslušenství jsou částečně přestavována na obytné plochy a částečně jsou využívána pro drobnou zemědělskou výrobu. Na obytné objekty s hospodářským příslušenstvím navazují plochy zahrad.

Stísněná zástavba ve svahu severozápadně od návsi (přízemní chalupy se sedlovou střechou a s menšími zahradami) byla ovlivněna členitým terénem. V současné době je značná část této zástavby využívána jako chalupy k rekreačnímu bydlení. Nová zástavba v okrajových částech a mnohde i v prolukách ve středu obce je tvořena samostatně stojícími domky a dvojdomky v zahradách. Přestavby původní zástavby většinou dodržují charakter sídla, tedy přízemní domy se sedlovými střechami. Zástavba ze sedmdesátých a osmdesátých let nemá venkovský charakter, ale často napodobuje městské domy.

Za posledních 5 let (2012–2016) bylo v Borkovanech postaveno 9 rodinných domů, nejvíce (6) v roce 2015. Nová bytová výstavba je realizována v prolukách mezi současnou bytovou zástavbou. Nová ulice s bytovou zástavbou je navržena v jižní části obce kolem původně záhumenní cesty. Výstavbu lze realizovat také na pozemcích mezi touto cestou a státní silnicí II/380 Brno – Hodonín. Další plocha určená k zástavbě se nachází nad obcí v části zvané „Obecňáčky“ a také v blízkosti hřbitova v trati „Žlábky“. Obec vlastní pozemky pro bydlení a zájem o výstavbu v obci je. Reálné možnosti stavět jsou ale velmi malé (není moc zasítovaných ploch).

VEŘEJNÉ SLUŽBY

Obec je zřizovatelem Základní školy a Mateřské školy Borkovany. Mateřská i základní škola fungují v jedné budově. V jednotřídní MŠ je 28 dětí. V ZŠ je ve školním roce 2016/2017 vyučováno 31 žáků v 1. až 5. ročníku. Jídelna a školní kuchyně vyžadují rekonstrukci. Je třeba i vybudovat prostory pro družinu. Budova je kompletně zrevitalizovaná, má vyměněny všechny stavební otvory a zateplený plášť.

Zdravotní péče v obci je zajišťována jednou týdně, kdy do obce dojíždí praktický lékař. Ordinace praktického lékaře je umístěna ve víceúčelovém objektu v majetku obce. Za dalšími

zdravotnickými službami občané dojíždějí na zdravotní středisko do nedalekých Klobouk nebo Těšan. Specializovaná pracoviště navštěvují v městské nemocnici v Hustopečích, Brně případně Břeclavi, která je však dostupná prakticky jen za použití soukromého dopravního prostředku.

Řešení zdravotnické záchranné služby (ZZS) v obci je silně nevyhovující. Obec spadá do ZZS Břeclav, což je na dojezdnost zdlouhavější, než činí cesta do Brna. Když přijede sanitka, tak lidi podepíší nesouhlas s převozem do Břeclavi a nechají se odvézt raději do Brna.

V obci se nenachází žádné klasické zařízení sociální péče. Terénní sociální služby zajišťuje pečovatelská služba Girasole z Hustopečí, případně dojíždí pracovník z Betléma z Klobouk (odlehčovací služby). Bylo by třeba zvýšit kapacitu odlehčovací služby. Dvě firmy zajišťují rozvážky obědů (z Těšan a z Kašnice).

ŽIVOT V OBCI, KULTURA A SPORT

V obci působí následující spolky: **myslivci, rybáři, vinaři, Orel a Sokol**. Myslivecké sdružení patří mezi nejaktivnější spolky. Zázemí mají v přebudované drůbežárně za obcí. Sdružení obhospodařuje vlastní honitbu. Pořádá dětské dny a štěpánské zábavy. Na obecním rybníku vykonává rybářské právo místní rybářská skupina. Má kolem 30 členů a kromě samotného rybolovu také pečuje o bezprostřední okolí rybníka. V roce 1998 byl v obci založen Klub přátel vína. Jak již název napovídá, jedná se o vinařský spolek, jehož členové jsou vinaři a vinohradníci z obce. Spolek má 18 členů. Každé dva roky pořádá na svátek Josefa místní výstavu vín. Každoročně členové klubu křtí na Martina mladá vína. Nepravidelně pořádají řízené degustace a odborné přednášky. V obci byla znovuobnovena tělocvičná jednota Sokol se základnou v místní sokolovně. Sokol má v současnosti kolem 30 členů. O něco později byla obnovena i činnost organizace Orel, která má zázemí a sídlo v místní orlovně.

Pro pořádání kulturních akcí i pro sportovní aktivity jsou v obci k dispozici **sokolovna** (využívá i škola) a **orlovna**. Obě budovy potřebují rekonstrukci. V případě sokolovny v roce 2017 probíhá převod na obec. Pro venkovní pořádání akcí je k dispozici prostor u sokolovny, areál myslivny, případně pro sportovní akce víceúčelové hřiště.

V části obce „Bařina“ se nachází **fotbalové hřiště** se smíšeným šotolino-travnatým povrchem. Vzniklo v padesátých letech na navážce a nemá regulérní rozměry. Nově bylo vybudováno **víceúčelové hřiště** „Na Prostředňáku“ (tenis, fotbal, nohejbal, volejbal, basketbal, házená a další míčové hry). Součástí prostoru je i skatepark, dětské hřiště a venkovní posilovna. Další dětská hřiště jsou nad obecním úřadem u MŠ a v dolní části obce (toto hřiště je třeba zrekonstruovat).

Obec zřizuje **místní knihovnu**. Půjčování knih má v obci dlouhou tradici. První knihovna zde existovala již před první světovou válkou. V současnosti je umístěna ve víceúčelovém objektu v majetku obce, který byl vybudován v polovině 90. let. Má k dispozici cca 6000 svazků a navštěvuje ji pravidelně přes 70 občanů.

PAMÁTKY

Nejvýznamnější kulturní památkou a také urbanistickou dominantou obce je **farní kostel Nanebevzetí Panny Marie**, který je památkově chráněný. Jde o pozdně barokní stavbu jednoduchých forem z roku 1746. Vlastníkem kostela je Církev římskokatolická Farní úřad Borkovany.

Dále je v obci památkově chráněná vstupní brána evangelického hřbitova, architektonicky ojedinělý zvonicevý typ, je z roku 1857. Vlastníkem brány evangelického hřbitova je obec Borkovany.

Nejdůležitějším svěbytným prvkem lidových tradic v obci je výroba tradičních borkovanských kraslic. Touto činností se zabývá přibližně 40–50 žen. Uvádí se, že v minulosti putovalo z obce

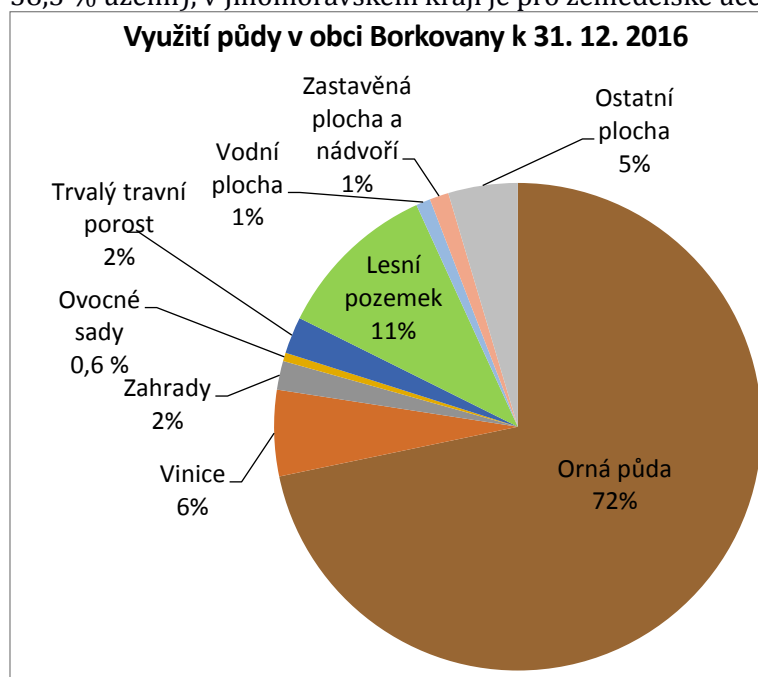
100– 120 tisíc kusů kraslic ročně, které se prostřednictvím firem zahraničního obchodu (např. Zádruha ART s.r.o. Praha) vyvážely do celého světa. Při světových výstavách byla mnohdy některá z borkovanských žen přizvána, k předvádění tradiční výroby kraslic a tím reprezentovala obec i naši zem. V roce 2009 byla v Borkovanech vybudována stálá **expozice kraslic**. Jsou zde soustředěny exponáty od mnoha borkovanských maléřeček. Expozici provádí jedna z maléřeček, která vyškrobavání (jak se říká v Borkovanech, résování) přímo na místě zájemcům předvede.

Místní **hřbitov** pochází z roku 1831, kdy Borkovany zasáhla epidemie cholery. Překotné založení nového hřbitova má negativní dopady na jeho vzhled až do dnešních dnů. Ve starší, katolické části jsou hroby natěsnány jeden na druhý, což velmi ztěžuje přístup k jednotlivým hrobům. V mladší, evangelické části hřbitova jsou již hroby založeny podélně s chodníky pro pěší a jsou tak lehce přístupné. V roce 2016 byla stará část hřbitova zrekonstruována a v roce 2017, nebo 2018 proběhne rozšíření hřbitova (založení nových hrobů, kolumbária; stávající uvolněné plochy ve staré části by tak mohly být v průběhu času uvolněny pro vznik nových komunikačních koridorů).

6. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Rozloha katastru obce Borkovany činí 1394,32 hektarů. 82,3 % z této plochy zaujímá zemědělská půda (podíl orné půdy z celkové rozlohy činí 72 %). Tyto hodnoty dokumentují výrazně zemědělský charakter území. Podíl zemědělské půdy v ČR činí 53,7 % (orná půda zabírá pouze 38,3 % území), v Jihomoravském kraji je pro zemědělské účely využíváno 59,5 % (zorněno je 49,4

%). Podíváme-li se na ostatní typy využití území tak je ve srovnání s okolními obcemi poměrně významný 6% podíl vinic (80 ha). Lesní pozemky zabírají 151 ha. Na území obce se nenachází žádné chráněné území.

V mnoha částech obce se nacházejí rozsáhlé plochy veřejné zeleně a parků. Druhová skladba stromů není vhodně řešena a je poplatná době svého vzniku. Nalezneme zde především jehličnany, které je nutné postupně nahrazovat tradičními listnatými druhy. Stav zeleně v obci je dobrý. Kolem obce jsou vybudovány protierozní pásy, vysázena nová alej, obnoven starý sad.

V obci pramení Borkovanský potok, protékající údolím k severozápadu. Potok se vlévá do závlahové nádrže v katastrálním území sousední obce Těšany. Katastrální území obce je značně členité. Sídlo je silně ohroženo přívalovými vodami z okolních polí a zahrad a následnými akumulacemi unášeného materiálu. Na svazích v obci a jejím bezprostředním okolí nelze vyloučit nebezpečí vzniku sesuvů půdy. Do krajiny je potřeba vrátit meze, remízky a v některých tratích změnit způsob hospodaření. Ve vytipovaných částech obce je nutno vybudovat lapače přívalové vody a suché poldry (jeden je hotový, další je třeba vybudovat).

Na katastru obce se nachází zrekultivovaná skládka TKO Gagrazy.

7. SPRÁVA OBCE

OBECNÍ ÚŘAD A KOMPETENCE OBCE

Obecní úřad Borkovany je obecním úřadem se základní působností. Matrika a stavební úřad se nachází v Kloboukách u Brna. Ostatní agendy vyřizuje Městský úřad obce s rozšířenou působností Hustopeče.

Ze zastupitelstva je uvolněným zastupitelem pouze starosta. Zastupitelstvo se schází dle potřeby, minimálně však 4 x ročně. Obec vydává nepravidelně 1–3x do roka zpravodaj s názvem „Borkovanský občasník“. Obec stabilně zaměstnává účetní a uklízečku. Obec při údržbě zeleně, svozu odpadů a obsluze kompostárny využívá pracovníků na veřejně prospěšných pracích.

Obecní úřad je umístěn ve středu obce ve dvoupodlažní budově z roku 1975. Kanceláře obecního úřadu jsou v patře budovy. V přízemí budovy je garáž, dílna, šatna a klubovní místnost. Dříve prostory v přízemí sloužily místnímu hasičskému spolku, který v současnosti není aktivní. Budova je po kompletní rekonstrukci. Obecní úřad není bezbariérový.

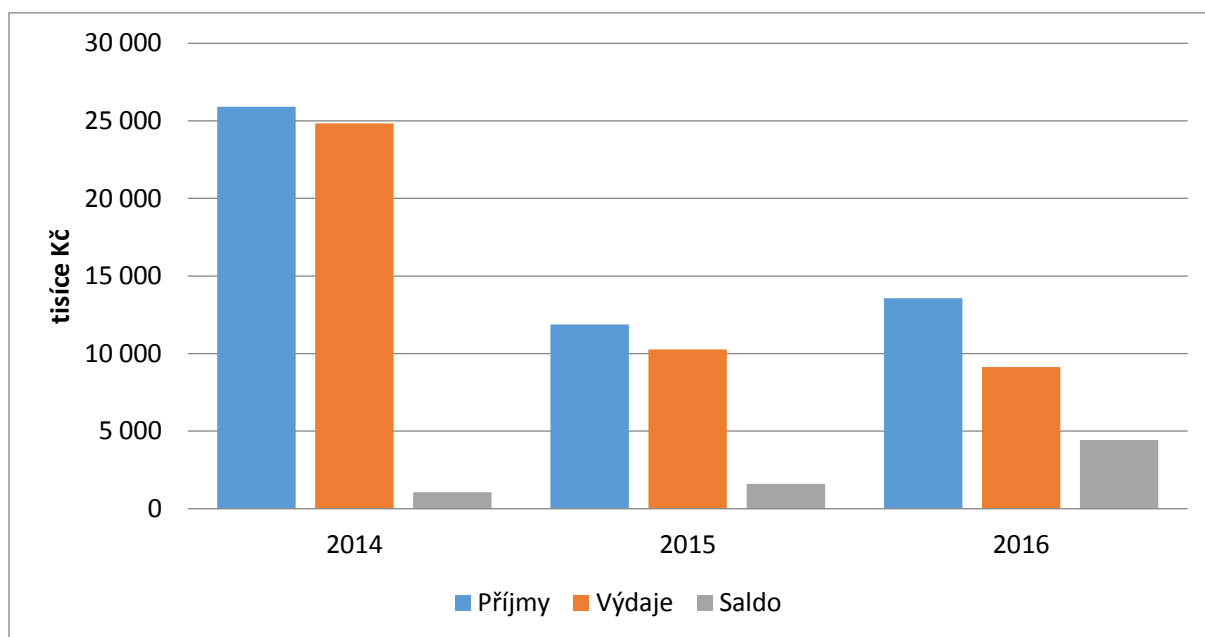
Územní plán obce je z roku 2012. V obci nejsou realizovány komplexní pozemkové úpravy, nicméně existuje zájem na jejich provedení. V minulosti měla obec zpracovaný program obnovy venkova.

Obec je členem Mikroregionu Hustopečsko dále také Svazu měst a obcí ČR a Spolku pro obnovu venkova. Území obce je součástí Místní akční skupiny Hustopečsko,

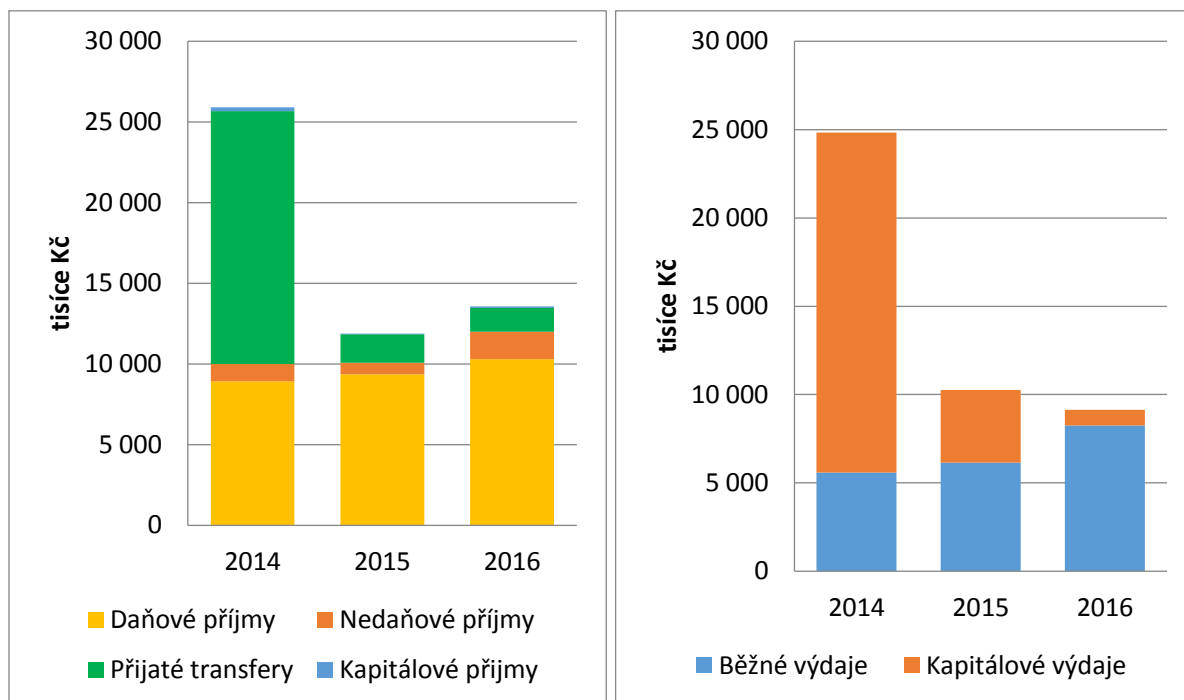
HOSPODAŘENÍ A MAJETEK OBCE

Obec Borkovany za poslední 3 roky dosáhla celkového přebytku rozpočtového hospodaření ve výši více než 6 mil. Kč, který použila zejména na tvorbu rezerv na běžném účtu a na splácení půjčených prostředků. Obec v posledních 3 letech získala okolo 16 milionů na dotacích, nejvíce v roce 2014.

Podíváme-li se detailněji na strukturu příjmů a výdajů v posledních 3 letech, tak daňové příjmy tvořily necelých 35 % v roce 2014, kdy probíhala významná investiční akce a více než 75 % v roce 2015 a 2016. Nedaňové příjmy jsou zejména nejrůznější poplatky stanovené místní vyhláškou, poplatky za pronájmy majetku obce a úroky. Kapitálové příjmy jsou spíše nárazovou a okrajovou záležitostí, kdy obec nejčastěji prodává menší pozemky občanům nebo podnikatelům na jejich žádost.

Většinu rozpočtových výdajů tvoří běžné (provozní) výdaje s výjimkou roku 2014, kdy probíhala velká investiční akce, a kapitálové výdaje převyšovaly běžné výdaje. Podíl kapitálových (investičních) výdajů kopíruje dotační příjmy. Saldo běžných příjmů¹ a běžných výdajů², představuje částku, kterou obec může použít na investiční výdaje, na spolufinancování získaných dotací nebo na splácení svých závazků aniž by si musela brát další půjčku nebo prodávat svůj majetek. Tento ukazatel můžeme nazvat i tzv. dluhovou kapacitou. Tato dluhová kapacita se v letech 2014–2016 pohybovala na hranici 4 milionů.

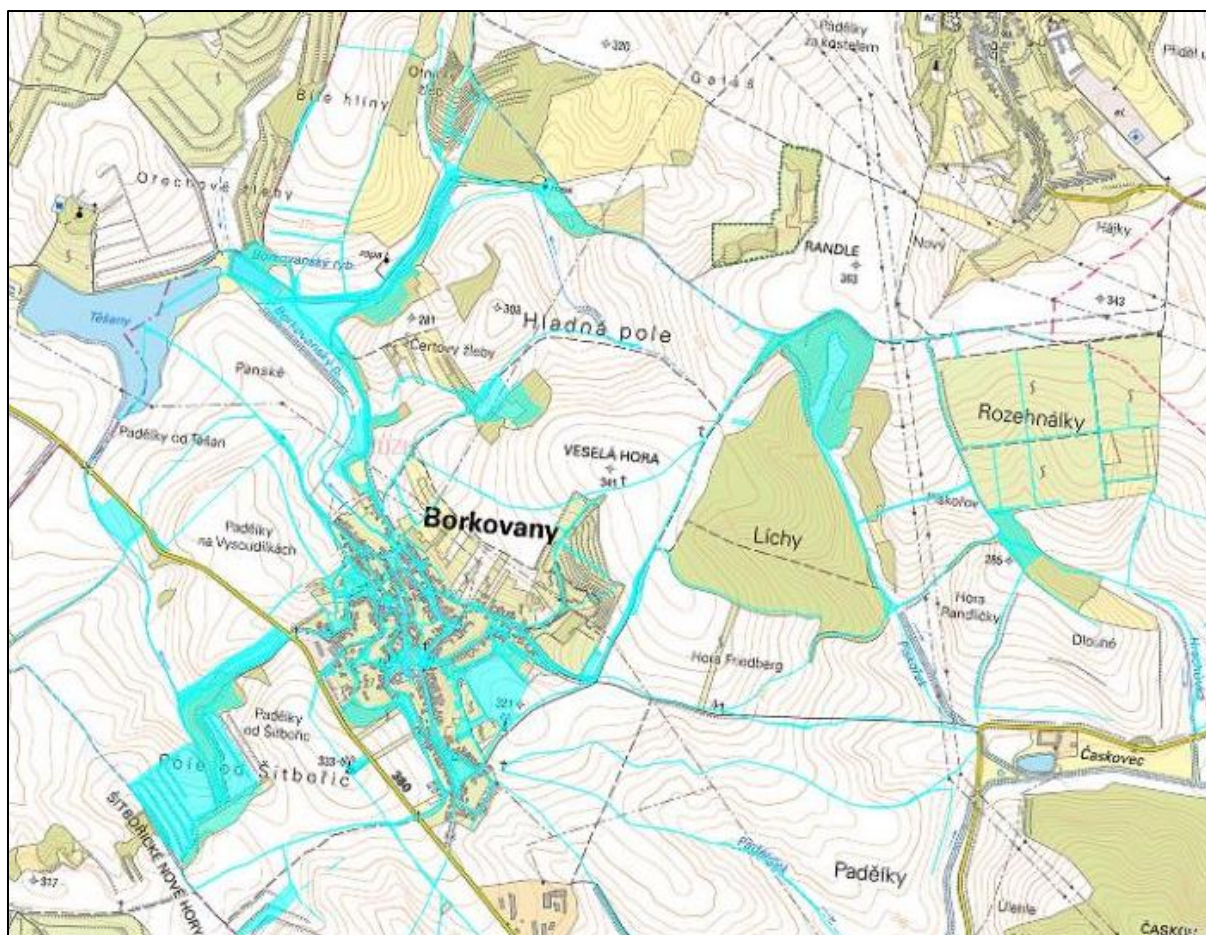
Obec Borkovany vlastní vedle budovy obecního úřadu ještě budovu školy, víceúčelový dům, 4 autobusové zastávky (jedna je třeba opravit), márnici, zvonici (evangelická věž) a dům č. p. 74 (masna; bylo by třeba zrekonstruovat, ale je pronajaté). S výjimkou uvedených komentářů jsou nemovitosti v dobrém stavu.

Rozložení pozemků ve vlastnictví obce je znázorněno na následujícím obrázku.

¹ Běžné příjmy jsou příjmy, které se víceméně každoročně opakují. Jedná se o součet daňových příjmů, nedaňových příjmů a nárokových transferů. Do běžných příjmů naopak nepatří nenárokové transfery nebo kapitálové příjmy z prodeje majetku.

² Běžné výdaje jsou výdaje, které se každoročně opakují. Souvisí s běžným hospodařením obce. Do běžných výdajů nepatří např. výdaje na pořízení majetku (kapitálové výdaje).

Nemovitosti ve vlastnictví obce Borkovany

Pramen: www.cuzk.cz

A.2 VÝCHODISKA PRO NÁVRHOVOU ČÁST

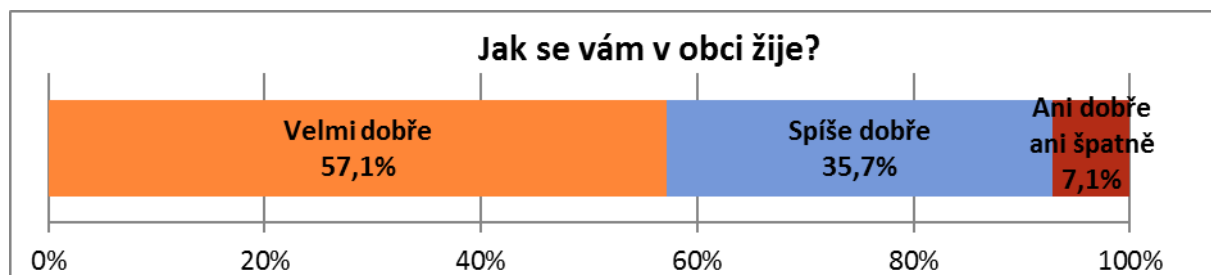
Východiska pro návrhovou část jsou zpracována zejména na základě poznatků z charakteristiky obce a závěrů dotazníkového šetření názorů obyvatel a zachycují **základní (klíčové) podněty pro návrhovou část**, a to zejména silné stránky / pozitiva, rozvojové faktory a slabé stránky / negativa / problémy jako **vnitřní faktory ovlivnitelné** obcí. **Vnější faktory** (příležitosti a ohrožení) vychází z posouzení obecných i konkrétních politických, ekonomických, sociálních, technologických, environmentálních a legislativních vlivů, které mohou mít dopad na rozvoj obce.

KLÍČOVÉ PODNĚTY ZE ŠETŘENÍ NÁZORŮ OBYVATEL

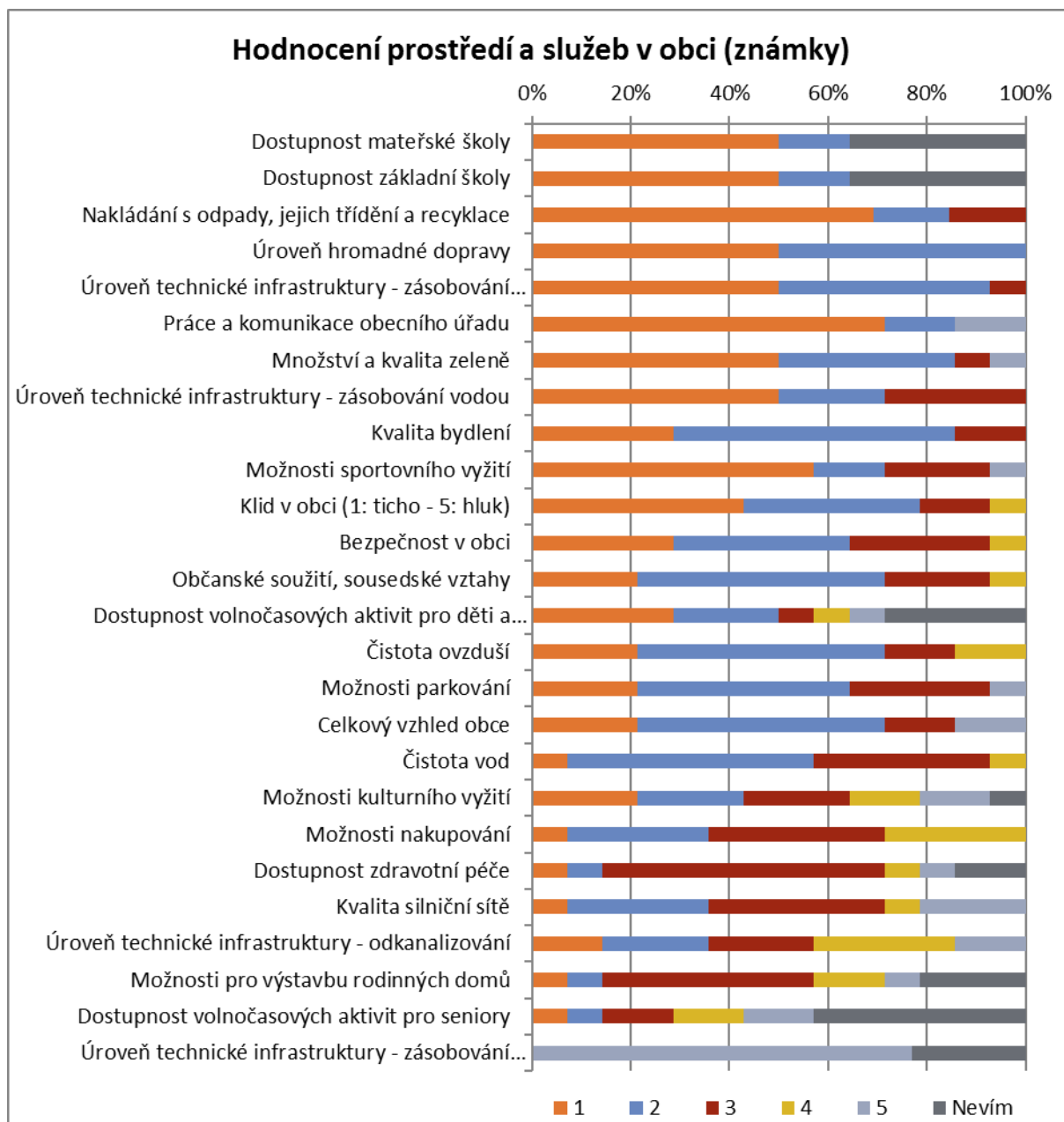
V polovině června 2017 proběhlo dotazníkové šetření názorů obyvatel. Celkově se zapojilo 14 obyvatel.

Šetření se zúčastnilo 11 mužů a 3 ženy. Ve věku 15–29 let byla 1 osoba, ve věku 30–49 let bylo 8 osob, ve věku 50–64 let 4 osoby a nad 65 let 1 osoba. Mezi respondenty bylo 8 osob s vysokoškolským, 4 osoby se středním odborným a 4 osoby se středoškolským vzděláním s maturitou. V 6 případech odpovídaly osoby žijící s dětmi do 18 let, v 5 případech šlo o domácnosti bez dětí. 5 odpovědí pocházelo od rodáků, 6 od osob, které se přistěhovaly v dospělosti před více než pěti lety. Novější přistěhovalci se zapojili 3.

Více než 90 % respondentů se v obci žije dobře. Nikdo neuvedl, že by se mu v obci žilo špatně. Nejvíce si respondenti váží klidného života v obci a blízkosti přírody a kritizují nejčastěji nezájem obyvatel o obec a nedostatečný kulturní a společenský život.

Obyvatelé komplexně hodnotili prostředí a služby v obci. Jednotlivá témata známkovali na stupnici 1–5 jako ve škole. Nejlépe hodnoceny (nejnižší průměrná známka) jsou dostupnost MŠ a ZŠ, nakládání s odpady a úroveň hromadné dopravy. Nejhůře je hodnocena úroveň technické infrastruktury. Z chybějících služeb respondenti nejčastěji uváděli kadeřnictví.

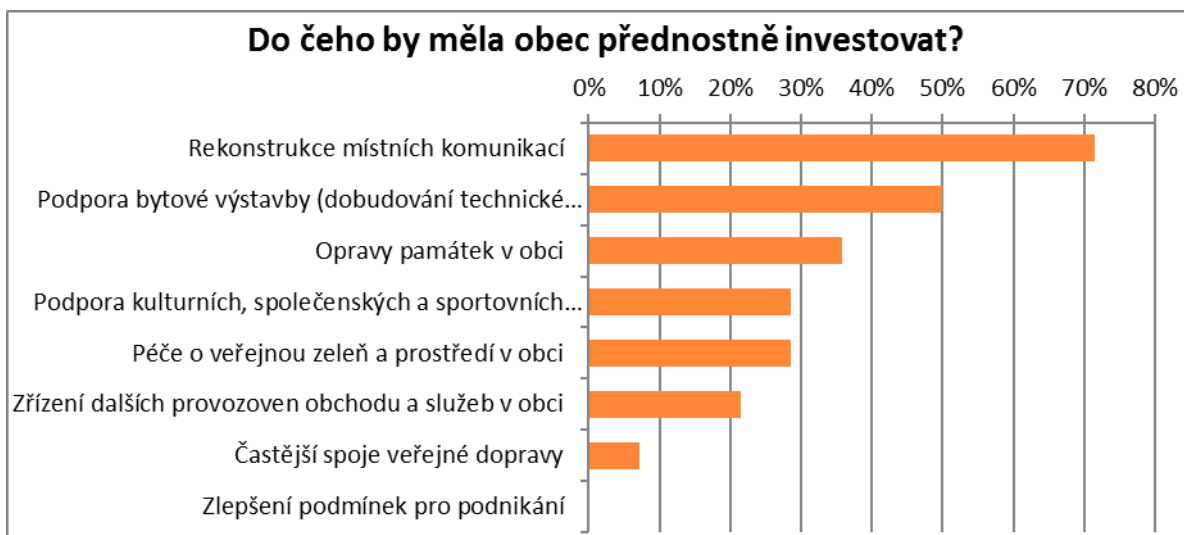

12 ze 14 respondentů považuje mezilidské vztahy v obci za dobré. Za ne moc dobré je označily 2 osoby. 11 respondentů si myslí, že obyvatelé mají dostatek příležitostí ke vzájemným společenským kontaktům, 3 respondenti s tím však nesouhlasí.

9 respondentů uvedlo, že sleduje informace o dění v obci na webových stránkách obce pravidelně, 5 respondentů je sleduje pouze občas.

Naprostá většina respondentů je ochotná zapojit se do rozvoje obce. Z možných způsobů zapojení se uváděli respondenti např. úklid a sekání trávy kolem vlastních domu anebo účast na brigádách.

Klíčovou otázkou pro budoucnost obce je, jak by se obec měla početně rozvíjet. Dle 10 respondentů by měla obec zůstat přibližně stejně velká. 2 respondenti by podporovali postupný mírný růst obce a 1 by uvítal intenzivní výstavbu nových domů a rychlé zvýšení počtu obyvatel.

V případě budoucích investic respondenti jednoznačně podporují rekonstrukci místních komunikací. Výrazná je i podpora bytové výstavby a opravy památek v obci. Podpora kulturních, společenských a sportovních aktivit je na 4. místě.

SWOT ANALÝZA

Silné a slabé stránky vyplývají ze zpracované charakteristiky obce. Příležitosti a ohrožení jsou vnější vlivy, které mohou obci pomoci, nebo se kterými se bude muset obec vypořádat.

SILNÉ STRÁNKY (pozitiva, rozvojové faktory)	SLABÉ STRÁNKY (negativa, problémy)
<ul style="list-style-type: none"> • Rostoucí počet obyvatel • Nová sportoviště • Tradice „résování“ kraslic • Bohatý společenský život v obci • Kladné saldo hospodaření obce • Dobrá práce a komunikace obecního úřadu 	<ul style="list-style-type: none"> • Špatný stav sokolovny a orlovny • Obec není plynofikována, vytápění tuhými palivy • V obci nejsou čištěny odpadní vody • Členité území obce • Málo volných ploch pro podnikání • Špatný technický stav cca poloviny vodovodů v obci • Špatný technický stav cca poloviny místních komunikací • Absence chodníků • Vymezení pozemků pro výstavbu, ale nezasítovaných • Nevhodná skladba zeleně • Neprovedené komplexní pozemkové úpravy • Ohrožení přívalovými vodami • Existence ekologické zátěže
PŘÍLEŽITOSTI (co se děje, či bude dít kolem nás a my to můžeme využít)	OHROŽENÍ (co se děje, či bude dít kolem nás a my se s tím budeme muset vypořádat)
<ul style="list-style-type: none"> • Dotační podpora domovních čistíren odpadních vod • Využití dotačních zdrojů z národních a evropských programů 	<ul style="list-style-type: none"> • Sesuvy půdy • Dopady klimatické změny – např. přívalové deště

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 DLOUHODOBÁ VIZE

Vize představuje dlouhodobý obraz o budoucnosti obce. Naplnění vize bude dosaženo realizací několika navazujících střednědobých programů rozvoje obce.

VIZE OBCE BORKOVANY V ROCE 2035

Obec se bude dále mírně populačně rozvíjet. Zvýší se aktivita obyvatel a množství akcí konajících se v obci.

Obec bude mít zrekonstruované místní komunikace a cesty pro pěší. Budou upraveny budovy v majetku obce sloužící veřejnosti – dokončeny opravy a rozšíření ZŠ, opravena tělocvična.

Obec bude chráněna před ohrožením přívalovými dešti. Budou realizovány komplexní pozemkové úpravy a dojde ke zlepšení stavu zeleně a ke stabilizaci krajiny.

B.2 OPATŘENÍ A AKTIVITY

Opatření zastřešuje soubor aktivit k určitému tématu a stanoví přístup k řešení jednotlivých témat a problémů. Opatření jsou seskupena do pěti základních **rozvojových oblastí**. **Aktivita** označuje konkrétní akci, činnost, projekt v rámci opatření.

Přehled rozvojových oblastí a opatření

A. Infrastruktura

- A.1 Zkvalitnění dopravní infrastruktury
- A.2 Dobudování a obnova technické infrastruktury

B. Vybavenost

- B.1 Zkvalitnění vybavenosti
- B.2 Správa obce

C. Životní prostředí

- C.1 Zkvalitnění životního prostředí
- C.2 Zlepšování vzhledu obce

OPATŘENÍ A AKTIVITY

A. Infrastruktura

A.1 Zkvalitnění dopravní infrastruktury

Název aktivity	Termíny	Odpovědnost	Náklady (v tis.)	Zdroje financování	Komentář
Osvětlení vjezdů do obce	2019	starosta	1000	rozpočet obce, SFDI	
Opravy místní komunikace Pod hřbitovem	2018	starosta	5000	rozpočet obce	
Opravy místní komunikace v blízkosti pošty	2019	starosta	2000	rozpočet obce	
Dobudování chodníků / zpevnění cest pro pěší	průběžně	starosta	2000	rozpočet obce	
Oprava uliček pro pěší	průběžně	starosta	2000	rozpočet obce	
Oprava autobusové zastávky	2019	starosta	500	rozpočet obce	
Vyjednání zlepšení dopravní dostupnosti	2018	starosta	-	-	Zlepšení dostupnosti Hustopečí, případně Břeclavi. Dosažení zjednodušení systému.
Zpevnění povrchu cyklostezky Lednicko-valtický areál – Slavkov	2020	starosta	2000	dotace	
Výstavba parkovacích stání	průběžně	starosta		rozpočet obce	

A.2 Dobudování a obnova technické infrastruktury

Název aktivity	Termíny	Odpovědnost	Náklady (v tis.)	Zdroje financování	Komentář
Propojení vodovodu s Vířským oblastním vodovodem	2019	starosta	4500	rozpočet obce	Ve spolupráci s Šitbořicemi a Nikolčicemi.
Rekonstrukce vodovodu v místní části Tomášov	2019	starosta	1200	rozpočet obce	

Program rozvoje obce Borkovany na období 2018–2023

Název aktivity	Termíny	Odpovědnost	Náklady (v tis.)	Zdroje financování	Komentář
Zasítování pozemků pro výstavbu	výhled	starosta		rozpočet obce	V jižní části obce kolem původně záhumenní cesty, v části zvané „Obecnáčky“ a také v blízkosti hřbitova v trati „Žlábky“.
Dobudování kanalizační soustavy	dle dotace	starosta		dotace, rozpočet obce	Existující dešťová kanalizace je v havarijním stavu.
Zajištění čištění odpadních vod	dle dotace	starosta		dotace, rozpočet obce	Vybudování čistírny odpadních vod ve vazbě na dobudování kanalizační sítě, nebo využití domovních čistíren.
Rekonstrukce vodovodu Štoček	výhled	starosta		rozpočet obce	
Rekonstrukce vodovodu u Větráku	2023	starosta		rozpočet obce	

B. Vybavenost

B.1 Zkvalitnění vybavenosti

Název aktivity	Termíny	Odpovědnost	Náklady (v tis.)	Zdroje financování	Komentář
Vybudování nástavby základní školy	2018	starosta	1600	dotace, rozpočet obce	Vytvoření prostor pro družinu.
Realizace přístavby ZŠ do školního dvora	výhled	starosta		dotace, rozpočet obce	Škola by získala novou jídelnu a také kabinet.
Rekonstrukce sokolovny	2020	starosta	8000	dotace, rozpočet obce	
Rekonstrukce dětských hřišť	2018	starosta	400	dotace MMR, rozpočet obce	Hřiště v parku na „Bařině“ nad obecním úřadem u MŠ a v části obce Tomášov
Výstavba nízkoprahových bytů	výhled	starosta		dotace, rozpočet obce	

B.2 Správa obce

Název aktivity	Termíny	Odpovědnost	Náklady (v tis.)	Zdroje financování	Komentář
Rozšíření hřbitova	2018 - 2019	starosta	3000	rozpočet obce	Využití rezervních ploch v těsném sousedství hřbitova, které jsou v majetku obce. Zde je dostatek místa pro založení nových hrobů, kolumbária a stávající uvolněné plochy ve staré části by tak mohly být v průběhu času uvolněny pro vznik nových komunikačních koridorů.

C. Životní prostředí

C.1 Zkvalitnění životního prostředí

Název aktivity	Termíny	Odpovědnost	Náklady (v tis.)	Zdroje financování	Komentář
Vybudování soustavy rybníků v Otnickém žlebu	2018	starosta	3000	dotace	Celkem 3 rybníky.
Vybudování suchých poldrů	2019	starosta		dotace	Poldry č. 2 a 3. Ochrana před přívalovou vodou.
Péče o významné krajinné prvky	průběžně	starosta		dotace	
Výsadba zeleně a krajinné úpravy	průběžně	starosta		rozpočet obce	Do krajiny je potřeba vrátit meze, remízky a v některých tratích změnit způsob hospodaření.
Obnova původních ovocných sadů	2020	starosta	1000	dotace	
Realizace komplexních pozemkových úprav	dle dotace	starosta		dotace (Pozemkový fond)	

C.2 Zlepšování vzhledu obce

Název aktivity	Termíny	Odpovědnost	Náklady (v tis.)	Zdroje financování	Komentář
Revitalizace zeleně ve středu obce	průběžně	starosta		rozpočet obce	Komplexním řešením ploch zeleně a parků, součástí i úprava okolí obecního úřadu.
Revitalizace návsi	výhled	starosta			
Oprava drobných památek	průběžně	starosta	1000	dotace, rozpočet obce	

B.3 PODPORA REALIZACE PROGRAMU

Za **koordinaci** činností spojených s programem rozvoje obce je zodpovědný **starosta**.

Sledování a vyhodnocování plnění programu rozvoje obce provádí Finanční výbor ve spolupráci se starostou obce.

Návrh aktualizací programu rozvoje (zejména úpravy termínů, nákladů a finančního plánu – rozložení nákladů v jednotlivých letech realizace) připravuje Finanční výbor v úzké součinnosti se starostou obce s ohledem na vyhodnocení plnění v předchozím roce a ve vazbě na tvorbu rozpočtu na následující rok.

Program rozvoje obce je **závazným podkladem pro rozhodování zastupitelstva obce a pro činnost jednotlivých orgánů obce**. Organizace/osoby uvedené ve sloupci odpovědnost u jednotlivých aktivit **zodpovídají za zajištění realizace příslušné aktivity** (tj. aktivitu nemusí přímo realizovat, ale mohou na realizaci pouze dohlížet, iniciovat započítí realizace apod.).

Program rozvoje je **závazným podkladem pro přípravu rozpočtu obce**.

Základní činnosti spojené s realizací programu rozvoje jsou v průběhu kalendářního roku rozloženy následovně:

Měsíc	Činnosti	Kdo udělá
Říjen	Vyhodnocení stávajícího plnění v daném roce a návrh aktualizace	Finanční výbor
Listopad	Projednání návrhu aktualizace na zastupitelstvu obce Provázání programu rozvoje a rozpočtu na následující rok <i>(rozpočet zohlední stav plnění programu rozvoje, v programu rozvoje se upraví částky a harmonogram dle návrhu rozpočtu)</i>	Zastupitelstvo obce
Prosinec	Schválení návrhu aktualizace (spolu se schválením návrhu rozpočtu)	Zastupitelstvo obce
Průběžně	<i>Sběr podnětů a aktuálních informací</i>	<i>Starosta, finanční výbor</i>

Vyhodnocení plnění programu rozvoje obsahuje u jednotlivých aktivit následující informace:

- **Stav realizace:** splněno / v realizaci dle plánu (využíváno zejména u víceletých aktivit) / v realizaci (ale později / dříve oproti plánu) / nerealizováno.
- **Skutečné náklady.**
- *Dle potřeby komentář ke stavu realizace* – zejména zdůvodnění proč aktivita nebyla realizována dle plánu, dále i např. zkušenosti z realizace, které by mohly být využity.

Stav realizace lze v tabulce s přehledem aktivit vyjádřit zbarvením (např. zelená = splněno, oranžová = v realizaci).

Aktualizace programu rozvoje bude probíhat obvykle 1 x ročně. Návrh aktualizace zpracovává Finanční výbor v úzké součinnosti se starostou obce a Kontrolním výborem. Návrh aktualizace musí být projednán a schválen zastupitelstvem obce.

Při roční aktualizaci budou vždy aktuální situaci přizpůsobeny následující údaje:

- Termíny.
- Náklady.

V případě potřeby je možné vyřadit plánovanou aktivitu nebo doplnit aktivitu novou.

Návrh aktualizace bude obsahovat přehled provedených změn. Na jeho základě bude vytvořena a zveřejněna aktuální podoba programu rozvoje obce.

Aktualizace programu rozvoje **probíhá z technického hlediska** následovně:

Podkladem pro aktualizaci jsou tabulky se specifikací aktivit (přímo v návrhové části programu rozvoje, nebo v přehledové tabulce v excelu).

V tabulkách se **žlutým podbarvením** zvýrazní aktualizované údaje, resp. doplněné aktivity. **Červeně** se potom podbarví aktivity, jejich realizace se nepředpokládá.